

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizelési árak:

Ész. évre 170.— L., félévre 95.— L.

Egyes szám ára 4.— L.

Külföldre egész évre 270.— L.

FŐSZERKESZTŐ:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)

5. szám.

Megjelenik mindegy szombaton.

Újesztendő, jukaskendő.

„Újesztendő jukaskendő; Kelj fel Ferkő, az erdő”... Hej de megérzem én ezen a lyveszteri nótán annak a daloló, vig magyar

ritott a szívéhez. Az erdő se égett... A miénk volt!... Csengett a madártól. Kacagott a zuzmara alatt és várta Ferkőt és az énekelő vig

génynek a szívét, aki ezt a nótát kitalálta... gyet bizonyosan tudok: hogy nem bánatán találta ki ezt a nótát, aki kitalálta. Ugy rágozhatott ki a szívéből, amikor a fonóból zament. Csipkés, kivasalt jegyes kendőt szo-

legényt. A nótás legény csak jókedvében kiabálta a „tűzet”... Mint az egyszeri pásztorfiu is jókedvében kiabálta, hogy: „farkas, farkas!... Segítség!”... Hát egyszer el is jött a farkas, amikor nem is gondolta. Így jártunk

a jukas kendőről és pusztuló erdőről szóló énekes jóslattal is, amit pedig jókedvében mondott el a vig legény...

Bizony, jukas kendő... Megfakult a pirossága. Kilugozta a színét a magyar szegénység. A pénzt, az utolsó krajcárt, pedig kioldozta már a bogjából a könnyörtelen adószedő... Akár ne is legyen már ez a kendő... Vagy inkább kössék a szemünkre, mint az elítélt embereknek szokás szemére kötni a kendőt kivégzéskor, hogy legalább ne lássunk. Ne lássuk a rongyosságunkat!... Ne lássuk nyomorgó edeseinket, akiket segíteni, akiknek kegyelmet adni nem tudunk... Nem *ciázásra* van már ez a jukaskendő, hanem a lemondáshoz és a kiméletes balálhoz... És nemesak a kendő jukas már, ugyibizony te nótás legény!... Jukas a kalap is, nem virág ékeskedik mellette, se színes, vásári viasz-esokréta. Hanem a tulajdon hajad bujlik ki szomorú disz gyanánt, te szegény, munkakereső magyar vándorlegény. Jukas a tarisznya is... Elhulatlod, amit anyai esókok formájában kaptál. Szeretetlen emberek között, csalódások között a te szived is szeretetlenné, savanyuvá válik. Jukas a cipő is. Már régen figyelem, hogy a legnagyobb elszánással sem mersz azzal a bakancsal égő bagóvégre lépni...

Hát az erdő?!... Hej Ferkő, jobb lesz ki se menni abba az erdőbe. Mindig félnünk kell, hogy akasztott emberekkel találkozunk, akik szörnyű nyomorukban már párosával csinálják, még a vallásos faluban is ezt a rettenetes vétket.

Fát választanak. Egy darabig bucsuzkodnak az erdőtől... Egy darabig nézik a leáldozó, nagy vörös napot, mely mint egy elbó-biskoló, vén imádkozó a kékpárnás térdeplőre,

ugy ejti le a fejét az erdélyi hegyekre... Nézik a sok karácsonyfát amint kórusban körállják az ég öreg papját, a *Napot*... Nem szígyenlik magukat?! Van szívük itthagyni a gyermekeket? És az anyjukat gyászba borítani?

Vigyázni Ferkők, rongyos Testvéreim! Vigyázni, magyarok. Jukas kalapban, jukas kendővel azért még mindig lehet énekelni. A koldus szent Ferenc is úgy csinálta, mikor levetkőztették még a ruhájából is, és amit maga dobta el, azt, ami megmaradt... Amikor az vidám koldus válláról leemelte a zsákot, a vállát tiszteletből megcsókolta... Nem condrát dicsérte meg akkor, se a rongyosgot! A rongy nem dicsőség. Se latinul, se magyarul nem dicsőség!... De szólott az esókjá a szegénnyé tett embernek, aki ékelve viszi a terheit... Aki úgy veszi a próbáltatásokat Isten kezéből, ahogy a bróliás Izsák vette az áldozati fát édesapja kezéből, amikor feláldozáshoz vitte... Az angolok karácsonyi énekét megismerted?... Szégyen más bölcső, pokróctalan szegénység, a besipő vihar zenéje mellett fogant az a dicsőség ének...

Szeretném, ha nagy lelki igényekkel egyenesednél fel ama bölcső mellől és meglyognál szembe az ujesztendővel, megrongosított magyarom!... Ha rongyos kalapban vidám tudnál maradni. Hiszen minden megszurtt-fenyő kitermeli a gyógyító gyantát. Minden testi rongyosságnak van foltozó gája. Kivéve a lélek rongyosságának, amely a legnagyobb szerencsétlenség, és a legbágyabb bánat. Összetett kezekkel, szépen ved, hogy bizzál... Legyen egy kicsi jó ved!....

P. Németh Gellér

Minden magyar ember jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„Minerva Biztosító“ R.-T.

lelát magyar köteleesség biztosítását ide átegyo

Gazdák újesztendeje.

Ujév napján a gazdák lelkéből is feltör a sóhajlás: „Uram adj boldog újesztendőt!” A gazdák hiába szántanak-vetnek, a föld hiába termi az aranykalászatokat, hiába arat és csépel a gazda, a terményeket nem lehet értékesíteni. Az árak olyan alacsonyok, hogy a gazda eladott terményeinek előállításai költségeit sem kapja vissza. Még jó ha ilyen áron el tudja adni gabonáját, mert sok helyen egyáltalában nem keresik a piacon a mezőgazdasági terményeket.

Egyideig a reménység tartotta a gazdákban a lelket, hogy rövidesen minden jobbra fordul. Évek teltek már el azóta, hogy a gazdák ezzel kezdték vigasztalni magukat. A reménység nem vált valóra és az 1931. év beköszöntével a gazdák helyzete a lehető legrosszabbra fordult.

A gazdasági válság elérte tetőfokát! A válság hullámai azonban nem állanak meg egy termelési ág határánál, hanem átcsapnak minden termelési ág felett. Az ipar és kereskedelem érezte eddig is, hogy a gazdák válságos helyzetben vannak, nem tudnak vásárolni. A bankok is észrevették, hogy a gazdák fizetőképessége megromlott, mind többen és többen szaladgálnak — legtöbbször hiába — kölcsönök után és az adósok a kamatokat alig tudják fizetni. Az állapotokon azonban senki sem tudott segíteni, mert a helyzet még nem ért meg arra, hogy minden termelési ág, ha veszteségek árán is, siessen a vergődő gazdák megmentésére.

Most azonban bizonyos jelekből arra lehet következtetni, hogy az ipar és kereskedelem,őt a bankok is, engedni fognak eddigi ridegségükből és saját, jól felfogott érdekükben méltányosabb álláspontra helyezkednek a gazdálakkal szemben. Ezt a helyzetet világgazdasági tényezőknél köszönhetjük. Azok a külföldi, különösen amerikai nagy bankok és gyárak, amelyek eddig óriási haszonnal működtek, sorra mennek tönkre. Az eszesebbek beszüntetik üzemeiket, s megvárják az idők jobbra fordulását. A híres „Ford” gyár, a világ legmegalomatosabb és legrőzsésesebb vállalata bizonyosan időre beszüntette a munkát, hogy nagyobb veszteségeknek elejét tudja venni. Az Amerikai Egyesült Államok nagy bankjai kö-

zül sok fizetéseképtelenné lett azért, mert adósaik nem tudták tartozásaikat és a tartozások kamatait megfizetni.

Megállapítható, hogy a termelés és gazdasági élet teljes megbomlásának oka az, hogy a gazdák rossz anyagi viszonyok közé jutottak.

A mai állapot szomorú bizonyossága annak, hogy a közgazdasági élet elején a mezőgazda áll és ha a gazdának nem megy jól, előbb-utóbb bekövetkezik az ipar és kereskedelem pusztulása is. A közgazdasági élet hatalmas gépezetét a rideg önzés rugói mozgatják. A szívnek nagyon jelentéktelen szerep jut a termelés folyamatában. Ezt magyarázzák sokan arra, hogy a gazda, iparos és kereskedő egymásnak szükségszerűleg ellenségei. Hogy érdekeik bizonyos tekintetben ellentétesek, ezt nem lehet tagadni, de éppen amikor legnagyobb a baj, akkor össze kellene fogniok.

Ez az összefogás eddig nem történt meg. A gazdákban meg volt a jóakarát, de az ipar és kereskedelem még nem érték meg az őszellen barátságra.

Az 1931. év — úgy látszik — meghozza az őszinte összefogás idejét. Mindenki megállapíthatta, hogy az ipari cikkek ára rövid idő óta olcsóbbá lett. Különösen a gyáripar termékeinél látjuk ezt. A városi pékek is olcsóbban adják a kenyeret. Szóval megindult az az egészséges kiegyenlítődési folyamat, amelynek során a mezőgazdasági termékek és ipari cikkek árai egymáshoz idomulnak.

A gazdák sohasem is kérték mást! Ha 1 mázsa buza árával a gazda 1 pár eszimat vagy legalább 1 pár cipőt vehetne és minden vásári portéka ára ehhez igazodnék, néhány év alatt megint beköltöznék a magyar falvakba a jólét.

Az 1931-es esztendő első napjait ünnepeljük a föld munkásai abban a reményben, hogy az ipari cikkek olcsulási folyamata tovább fog tartani és a falu népe felszabadul az évek óta tartó lidérenyomás alól.

Ebben a reményben kívánunk boldogabb újesztendőt!

Dr. Szász Ferenc.

„Magyar Nép”-et terjeszteni magyar kötelesség!

KÜLFÖLD

A külpolitika látóhatárán...

A legutóbbi időben lefolyt külpolitikai eseményekből arra lehet következtetni, hogy a külpolitikuskok boszorkánykonyhájukban különleges dolgokat főznek. Nemcsak Európában, hanem Ázsiában és Amerikában is nagy idegesség tapasztalható, annak jeléül, hogy a békeszerzések nem teremtettek nyugalmat. Franciaországban lázasan dolgoznak az olasz-német és belga határszél megerősítésén. A francia határszél mindennütt alá van aknázva, valóságos földalatti városok keletkeztek a német határ mentén — Olaszország nyíltan kifejezte többször ellenszenvét Jugoszláviával és Franciaországgal szemben. Ez az ellenséges hangulat olasz részről a kisantant másik két tagjával Romániával és Csehszlovákiával szemben is fennáll. Lengyelország egyidejűleg tárgyal Magyarországgal és Romániával. Nemrégiben a lengyel vezérkari tisztek tettek fontos látogatást Romániában. Bulgária nem engedi, hogy az országból mezőgazdasági terményeket szállítsanak ki s bár bőségesen el van látva mindenfelől, külföldön is terményeket vásárol, hogy évekre ellássa magát élelmiszerekkel. A bulgár és jugoszláv határon kiujultak a villongások. Bolgár és jugoszláv komitációs bandák valóságos harcokat folytatnak egymással. Görögország és Törökország között létrejött a béke, sőt a barátság megerősítésénél Bethlen István magyar miniszterelnök is részt vett. Az európai országok külügyminiszterei és miniszterelnökei állandóan lázas munkában vannak. Egyik

országból a másikba utaznak, terveket, szövetségeket kovácsolnak.

Legtöbb országban a belpolitikai állapotok is rendkívül idegesek. Az orosz szovjet csak a legszigorubb intézkedésekkel tudja hatalmát fenntartani. Az orosz falvak népe jól lakott a vörös uralommal és szeretné, ha Oroszország vezetésében változás állana be. Spanyolországban csak ezelőtt néhány nappal folytatták vérbe a forradalmat, de kérdés mennyi ideig fog ez a nyugalom tartani, mert a külföldre menekülő forradalmárok azt hangoztatják, hogy rövidesen megint felcsapnak a forradalom lángjai spanyol földön?

Az 1931-es esztendőben fog eldőlni, hogy ezeknek a mozgalmaknak mi lesz az eredménye?

„Róma — Budapest — Szófia.”

Ezen a címen az „Adeverul” című bukaresti újság a következőket írja: „Hivatalos olasz körök nem szünnnek meg hangoztatni, hogy a Mussolini kezdeményezéséből Róma, Budapest, Berlin, Moszkva, Szófia, Angora és Athén között megindult tárgyalások korántsem Románia ellen irányulnak. Köszönettel fogadjuk ezt a kijelentést, mégis nyugtalanul és fokozott figyelemmel tekintjük a dolgokat. Magyarország nagy kitartással sürgeti a békeszerzések revízióját. De Bulgária is ezt akarja s mindkét államot támogatja Mussolini. Több ízben hallottuk hivatalos olasz köröktől, hogy a békeszerzések revíziója nem Románia ellen irányul. Köszönjük ezt a megnyugtatót, de Középeurópa helyzete ma olyan, hogy a békeszerződésnek bármelyik oldalon való megeseonkítása Romániát is érinti. Végül is a világnak ezt

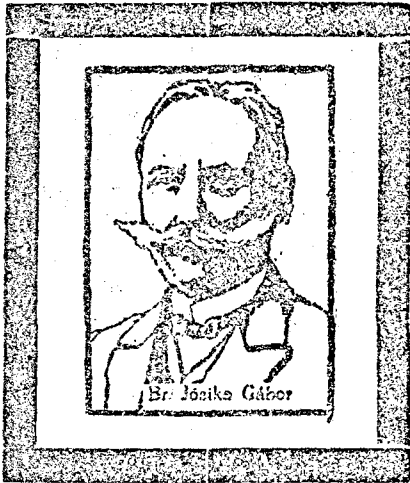
tudomásul kell venni. Másrészt — folytatja cikkét az „Adeverul” — Moszkva mindég elleneséges magatartást tanúsított velünk szemben. Beszarábia kérdése még ma is nyugtalanítja a szovjetet. És gazdasági szempontból már is komoly következményei vannak. Oroszország máris több piacon megzavarta a román termények eladását. Nem szükséges tehát részletesen vázolni mit jelent „az a gazdasági közeledés”, amit hivatalos olasz körök Rómáról és Moszkváról terjesztenek. Ha sikerülne megvalósítani azt az acélgyűrűt, amit Mussolini hajlít, — teljesen mindegy, hogy gazdasági, vagy politikai szempontból, de — revizionista Magyarország és Bulgária, Oroszország és Kemálpasa Törökországa között találunk magunkat. Ezek a tekintetek késztetnek bennünket arra — fejezi be cikkét az „Adeverul” — hogy fokozott figyelemmel tekintünk Róma és Szófia felé, nehogy olyan meglepetés érjen majd bennünket, aminek súlyos következménye lehet.

Levert forradalom. Spanyolország még mindig forrong ezert a spanyol pénz folytonos esése okozza. Most megint forradalomban tört ki az elégedetlenség s mint rendesen, katonatisztek szervezték. Céljult parlamenti kormány szervezése volt, mert attól várják az ország gazdasági helyzetének javulását. Rövid, de véres harcok után a kormánynak sikerült a rendet helyreállítania. Több száz halott és sebesült az a nem sikerült forradalom áldozata. Hiába — mert a spanyol gazdasági helyzet romlásának is az általános gazdasági válság az oka. A forradalom miatt a spanyol pénz megint veszített értékéből.

Br. Jósika Gábor.

A romániai magyarságnak nevezetes háttérje van.

Karácsony hetében meghalt báró Jósika Gábor, aki hosszú életét teljesen a közügyek szolgálatába állította.

Br. Jósika Gábor

A római katolikus Státusnak ő volt a világi elnöke s mint ilyen, sokat tett a magyar

katholicizmus érdekében. Közgazdasági téren is jelentős munkásságot fejtett ki. Elnöke volt az Erdélyi Gazdasági Egyesületnek, az Erdélyrészi Méhész-Egyletnek, a Hitelszövetkezetek Szövetségének és még sok más közgazdasági és társadalmi alakulatnak.

A reánk nézve szerencsétlen kimenetelű világháború után öreg kora ellenére, fiatalos hévvel fogott munkához és minden magyar megmozdulásnak örömmel állott élére. A „Magyar Nép” hasábjain sokszor méltattuk az elhunyt főur érdemeit. Legutóbb lapunk múlt évi 37-ik számában ismertettük azt a tevékenységet, amelyet az Erdélyrészi Méhész-Egyletben fejtett ki.

Báró Jósika Gábort a közügyek intézésében a bölcs mérsékletesség, az elhatározásban kristálytisztá becsületesség és gyakorlatiasság jellemezték.

Aldásos munkája után legyen pihenése esendes!

Belpolitikai hírek

A király nincs megelégedve parlament munkájával. A kamara és szenátus válaszfeladatának átadása alkalmával a király megbélyegzőleg nyilatkozott a parlament gyors és elületes munkájáról. A király kijelentette, hogy nem a törvények nagy száma teszi boldoggá a népet, hanem azok minősége és az a lelkiismeretesség, ahogyan alkalmazzák azokat. A király beszéde végén annak az óhajlásának adott kifejezést, hogy az országban működjen mindenki a nehézségi helyzet megjavítása érdekében.

Verekedések a parlamenten. Lupu volt miniszter a adgearu miniszterrel folytatott vita hevében azt a kifeje-

lentést tette, hogy az egész kamara bolond. Erre Cosma, nemzetipárti képviselő Lupu felakarta pofozni. A dulakodó ellenfeleket a képviselők választották szét. A szenátusban is izgalmas jelenetek között folytak ünnep előtt a tárgyalások. Két román szenátor dulakodni kezdett, mire az elnök az ülést felfüggesztette.

Meghalt Bratianu Vintila. A liberális párt vezére, Bratianu Vintila, falusi birtokán agyszélhűdés következtében váratlanul elhunyt. Bratianu Vintila volt a liberális párt azon tagjainak a feje, akik Károly király visszatérésekor szembehelyezkedtek az uralkodóval. Bratianu Vintila halálával a liberális párt vezetése a Bratianuak kezéből kikerült. A párt új elnöke Ducea lesz. Bratianu Vin-

tila halálának messze kiható belpolitikai következményei lesznek. A liberális párt minden valószínűség szerint engedni fog eddigi magatartásából és részt fog venni a parlament munkájában. Bratianu Vintila halálával a király elveszítette legnagyobb politikai ellenfelét.

Szóba került a román parlamentben a békerezvizio ügye. Cuza egyetemi tanár a parlamentben beszédet tartott a békeszerződések megváltoztatásának szükségéről. A román pártok nagy ellenzések között hallgatták végig Cuza beszédét. A nemzeti párti képviselők a békeszerződések megdönthetenségét hangoztatták és bizonygatták, hogy a mainál jobb állapotokat a békeszerződések megváltoztatásán sem lehet teremteni.

* HIREK *

Háromszáz székely gazda földjét ki akarják sajátítani. A sepsiszentgyörgyi, katonai lövöldöző céljaira 2 ezer holdnyi földterületet akarnak kisajátítani Árkos község határában. A kérdéses terület háromszáz székely kisgazda tulajdona. A földeknek holdja azon a helyen 30—40 ezer lejt ér. A kisgazdákat most az a szomorú meglepetés érte, hogy a hadügyminiszter a földekért, kat. holdként 3 ezer lejt akar fizetni. A gazdák a régi, magyar kisajátítási törvény alapján ragaszkodnak a forgalmi áron való kisajátításhoz. A miniszterium most egy szakértő bizottságot küldött ki a kisajátítás lebonyolítására.

Beszaráblában árvizek pusztítanak. Beszarábia déli részében féktelen hevességű orkán tombolt. A nagy szélvihar sok épületet romba döntött. A vihart felhőszakadás követte. A hirtelen eső miatt a patakok és folyók megduzzadtak. — A Dnyeszter folyó több helyen átszakította gátjait és elöntötte az útjában levő falvakat. Az ár elöntötte Cetatea Alba városát is, a lakosság csak nehezen tudott előre elmenekülni. Galac és Kisenév között teljesen megszakadt a vasuti összeköttetés.

Nem lehet kivándorolni Brazíliába. A brazil kormány a külföldiek kivándorlását bizonytalan időre teljesen eltiltja. Ennek a rendelkezésnek is az általános gazdasági válság az oka. Mi csak örülhetünk az eltiltásnak, mert így lehetlenné válna sok derék magyar családnak anyagi romlása és késő, keserves kiábrándulása.

A nép javáért!

Ezen a címen pár héttel ezelőtt jelentettük, hogy kolozsvári hölgyek a falvak szép készítményeiből karácsonyi vásárt akarnak rendezni.

Örömmel tudatjuk, hogy ez a vásár nagyon szép sikerrel járt. A gondosan előkészített kiállítás meghozta eredményeit, Kolozsvár uri közönsége nemesak csodájára járt a falusi szép munkáknak, de meglepő érdeklődéssel vásárolta is azokat. Örövendetes kelendősége volt a kalotaszegi varrottásoknak, torockói himzéseknek, de ezek mellett új értékek is tűntek föl a kiállítás izléses rendjében. A himzések közül legnagyobb feltűnést keltette a magyaróiak kiállítása. A gyönyörű színű és régi magyar mintájú daraboknak nagyon sok vevője és utánrendelője akadt. Kellemes benyomást tettek Árapatak piros varrottásai is. Azonban ezeken a szomszédos szász és román falvak hatása látszik s ezért nem volt olyan nagy keletjük, mint

a tiszta magyar színezetű és formájú kézimunkáknak. Sok darab elkelt a csiki festékes szőnyegek közül. A kiállítás nagy mértékben hozzájárult ezeknek a szép és tartós falusi készítményeknek a népszerűsítéséhez, valamint a gyönyörű székely-szentmihályi csipkék ismertetéséhez.

Ezek mellett a művészi dolgok mellett feltűnést keltettek Kecset szőttesei, kendői, abroszai, Lövéte háziipari küldeményei. Az a vélemény alakult ki, hogy ezeket érdemes volna nagyobb mértékben forgalomba hozni és a silány gyári munkák helyett háztartási cikkekké tenni.

Általában örövendetes dolog volt megállapítani, hogy a városi közönség szeretettel figyel és karolja fel azt, amit a magyar falu az ő lelkének gazdagságából, kezének ügyességéből előteremt. Fontos tanulság ez a jövőre nézve!

Ujjászervezték az Országos Magyar Párt facsádi tagozatát. A Magyar Párt facsádi tagozata közelebbről tartotta meg tisztújító közgyűlését. Elnök lett Czumbel János helybeli káplán, alelnök Mailänder Károly. A tisztikar összeállítása olyan, hogy a facsádi tagozat munkája elé a legnagyobb reménységgel tekintünk.

Farkasjárás Kolozsvár mellett. A beköszöntött téli időjárás miatt a gyalui havasokból a farkasok lehúzódtak a mélyebben fekvő dombvidékre. — Kolozsvár vidékén több helyről kaptunk hírt az ártalmatlan állatok kártételéről. Legutóbb Kolozsvártól nem messze, az

Elővölgyben, Telekfarkán és Fejérd vidékén jelentek meg. A farkasok az Elővölgyben fekvő tanyákon 39 juhot faltak fel.

Adók és illetékek táblázata. „Székelyföld” című lap kiadásában Marosvásárhelyen, hasznos könyvecske jelent meg az érvényben levő adókról és illetékekről. A könyvecske magába foglalja az összes állami, út, fizetési adókat, továbbá okmánybélyeg, postatarifa és betegsegélyző illetékek táblázatát is tartalmaz. A hasznos könyvecske ára 40 lejt. Kapható az ország összes könyvkereskedéseiben. Ahol nem volna, ott deklődők forduljanak a „Székelyföld” szerkesztőségéhez (Marosvásárhely).

A székelykereszturi unitárius főgimnázium megmentéséért. Megírtuk, hogy az unitárius egyházi főtanácson heves vi-
 ák után a székelykereszturi főgimnáziumnak algimnázium-
 ná való átalakítását s e mel-
 lett egy mezőgazdasági iskola
 zervezését határozták el. —
 zok, akik sikra szálltak a fő-
 gimnázium megmaradásáért,
 ovább folytatják küzdelmü-
 et. A következő tartalmu fel-
 ívást bocsátották ki: Az uni-
 árius egyházi főtanács a le-
 okozásra ítélt kereszturi gim-
 ázium javára azt szavazta
 meg, hogy *ha az intézet elől-
 írásága a felső tagozat fenntar-
 tásához szükséges anyagi fel-
 tételeket előteremtheti, a fő-
 gimnáziumot továbbra is fenntar-
 tja.* A gimnázium előjáró-
 ága dec. 17-én tartott ülésében
 imondotta, hogy erkölcsi kö-
 elességének tartja ezzel a fő-
 anács biztosította törvényes
 ogával élni. Minden erejével
 megkísérli tehát felrázni a
 zékely társadalmat, az unitá-
 rius eklézsiákat és a gimnáz-
 ium vendiákjait, hogy a fő-
 gimnázium megmentése végelt-
 iessenek a gimnáziumi előljá-
 róság támogatására. A gimnáz-
 ium előjárósága abból a lel-
 kes, hűséges és kitartó támo-
 gatásból, melyet a kereszturi
 skola hívei a főtanácsi gyűlé-
 sen tanusítottak, bizton reméli,
 hogy 1931. május 1-ig elő tud-
 a teremteni a felső tagozat
 enntartásához szükségesnek
 mutatkozó összeget. A mozga-
 om megindítását és annak si-
 eréhez való jó reménységét a
 gimnázium előjárósága már be-
 s jelentette a főhatóságnak.
 Az iskola körletébe tartozó
 zülök és tanuló ifjuság tehát
 egyenek jó reménységgel, hogy
 kereszturi unitárius főgim-
 názium a következő iskolai év-

ben is teljes egészében tovább
 fog működni és kebelére ölel-
 heti a tanulni vágyó szegény
 székely ifjuságot felekezeti kü-
 lönbség nélkül.

Borzalmas tüzhányókitörés
Jáva szigetén. Jáva szigetén ki-
 tört a Merapi tüzhányó. A
 kitörés következtében 2 millió
 holdnyi területen minden el-
 pusztult. Szerencsére a sziget-
 nek azon a részén, ahol a ki-
 törés történt, kevés ember la-
 kik. Így is ezer ember halt
 meg a kitörés alkalmával. A
 tüzhányó környékén olyan hő-
 ség uralkodik, hogy a tüzhá-
 nyótól nyolc kilométernyi távol-
 ságban minden éghető elégett.

Kérelem! 1930. év szept. hó
 elején Nagykapuson meg-
 fordult egy kiránduló társaság
 autóval. A kiránduló hölgyek
 143—144. házszám alatt fény-
 képfelvételt készítettek. — A
 fényképfelvételhez odaállították
 Ábrahám Márton 18
 éves fiatal embert is. Ábra-
 hám Márton nemrégiben meg-
 halt, szülei ezton kérik az
 autó utasait, hogy fiuk fény-
 képét juttassák el hozzájuk,
 mert fiukról nem maradt fény-
 képük. Szíves érdeklődők for-
 duljanak a „Magyar Nép”
 szerkesztőségéhez.

Tüzeset Uzonban. Uzon köz-
 ségben kigyuladt Patáki
 István vendéglős gazdasági
 épülete. Az épületben egy fe-
 dél alatt volt elhelyezve az is-
 talló, szénatartó, raktárhelyi-
 ség és szin. A tűz eloltására ki-
 vonult az uzoni önkéntes tűz-
 oltóság. — Szerencsétlenségre
 tűzifecskendőjük elromlott s
 attól lehetett tartani, hogy a
 tűz tovább terjed. — Közben
 azonban megérkeztek a szom-
 szédos Lisznyó községből az
 önkéntes tűzoltók és a tüzet
 vállalva az uzoni tűzoltókkal
 sikerült eloltaniok.

Bankbukások Amerikában.
 A buza árának váratlan nagy
 esése tizenöt nagy bank buká-
 sát okozta Amerikában. Ezek
 a bankok a tanyai gazdáknak
 (farmereknek) adtak előleget
 a termésükre. Az előleg fede-
 zésére headott egész termés ér-
 téke azonban nem volt elegendő
 a tartozás kifizetésére,
 olyan nagyot esett közben a
 termények ára. Így következett
 be a sorozatos bankbukás.

**A világ leggazdagabb embe-
 re.** Indiában él és fejedelem,
 Haiderabad maharadszája. —
 Annyi a vagyona, hogy kincs-
 tárai teljesen megleltek vele.
 Ezért 625 ezer angol font érték-
 kü aranyat és ezüstöt az angol
 bank páncélszekrényeiben he-
 lyezett el. Kamatot nem kap
 érte, hanem fizet az őrzésért.
 Pedig ez az érték lejben öt-
 százhetven milliót jelent.

**Öt évig nem lesz halálbünte-
 tés Angliában.** Angolország
 közbiztonsági viszonyai az
 utóbbi években annyira meg-
 javultak, hogy az igazságügy-
 miniszter ajánlani fogja az or-
 szágyűlésnek a halálbüntetés
 felfüggesztését öt évi próba-
 időre. Ha ez az idő jó ered-
 ményt fog hozni, fontolóra ve-
 szik a halálbüntetés végleges
 eltörlését.

**Gyomor- és bélzavaroknál, öt-
 vágytalanságnál, szorulásnál, föl-
 fuvódásnál, gyomorégésnél, fel-
 bőfögésnél, szédülésnél, homlok-
 fájásnál, hányingernél 1—2 pohár
 természetes „FERENC JÓZSEF”
 keserűviz alaposan kitisztítja az
 emésztőutakat. Közkórházi jelen-
 tésekben olvassuk, hogy a FE-
 RENC JÓZSEF vizet még a
 fekvő betegek is nagyon szívesen
 isszák és általánosan dicsérik.
 Kapható gyógyszerárakban, dro-
 gériákban és fűszerüzletekben.**

A községi költségvetésekre be kell állítani a felekezeti iskolák segélyét!

Most folyik az 1931. évi községi költségvetések összeállítására. — Ismétellen felhívjuk a magyarság falusi vezetőinek figyelmét, hogy a fennálló rendelkezések értelmében a felekezeti iskolák segélyét minden község, ahol felekezeti iskola van, köteles költségvetésébe felvenni. Közöljük erre vonatkozólag a belügyminiszter 1930. augusztus 26-án kelt 9842. számú rendeletét: „A közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy azokban a községekben, ahol kisebbségek lak-

nak, a községi tanügyi bizottság (Comitetul scolar) arányosan járuljon hozzá a felekezeti iskola fenntartásához, minthogy a jövedelmeket megkülönböztetés nélkül szedik az állampolgároktól.” E rendeleten kívül hivatkozhatnak az iskola fenntartók és vezetők a közoktatási törvény rendelkezéseire. Ennek 161 és 316 tételei is hasonló szelleműek. Ne engedjük tehát, hogy helyi hatalmasságok megcsorbitsák törvényben biztosított jogainkat!

Francia újság a békerevizio mellett. A „Volonté“ c. francia újságban feltűnést keltő cikk jelent meg. A cikk írója megállapítja, hogy a békeszerződéseket meg kell változtatni. A cikk borzalmas történelmehamisításnak mondja a békeszerződésnek azt a megállapítását, hogy a háborúért egyedül Németország felelős, holott az 1914. évi szerb kormány viseli a felelősség legnagyobb súlyát, amikor hallgatólag eltűrte a sarajevói gyilkosságot. A szerbek is elismerik ezt, azzal, hogy szobrot emeltek a gyilkosság főtettesének. A revizió halogatása olyan viharfelhőket sürit Franciaország fölé, amelyekből egyszer egy napon borzalmas felhőszakadás zudulhat a földre.

Valódi **homespun** uri és női divatszöveteket készít és elad a

„DOMBRIA„

háztisztyűszövet

Ciuj-Kolozsvár

Str. Bratlanu (Király-u.) 51.

A gyenge besugárzású rádiumnak, a St. Joachimstali Rádiumchemának jelentős gyógy szerepe.

Legutóbb a rádiumnak, mint elemnek atombomlását, azt az óriási fizikai munkát, amit az atombomlás jelent, kíséreltük meg emberi szóval esetelmei (1930. nov. 8. számunk).

Aki ezen cikkünket figyelemmel olvasta, az mint laikus is elképzelheti, hogy ez az óriási testmozgás, a rádiumból kisugárzó gázok, az élő szervezetre mily kolosszális hatással lehetnek, még akkor is, ha ezen atombomlások, illetve kisugárzások okozója a rádiumnak egész kicsiny, parányi része. Ez adja meg a gyenge besugárzás lehetőségét.

A St. Joachimsthal cseh állami Rádiumművek — megfelelő klinikai kísérletezések után — a gyenge besugárzás céljaira alkalmazandó rádiumkompresszorokat 0.0315 miligrammtól 0.1 miligramm rádiumtartalomig állították elő, aszerint, hogy gyermek vagy felnőtt részére szükséges-e a kompresszor.

A gyenge besugárzású rádiumra vonatkozólag ma már egy egészen kifejlődött, igen jelentős irodalom létezik, amelynek létrehozásán a világ legelső orvosprofesszorai, mint: Prof. Dr. Lazarus Berlin (a most folyó Zeiles-

Vigyázz!

mert nem minden fémtiszt!

SIDOL

pernek, a gallspachi esodadoktoknak szenvedélyes ellenfele), Prof. Dr. Cudzent, Berlin, Prof. Dr. Markl St. Joachimsthal, Prof. Dr. Verebélyi Budapest, Prof. Dr. báró Kétly Budapest, Prof. Dr. Holzknacht Wien, Prof. Dr. Penau Wien, Prof. Dr. Benzur Budapest, Prof. Dr. Angyán Budapest, Prof. Dr. Bouchet Paris, Prof. Dr. Hahn Prag, Prof. Dr. Ostreil Prag, etc. etc. működte közre. Ezen munkálatok kiegészítését az az értékes gyűjtemény (causistika) képezi, amelyet a Internationaler Verband für Radiumtherapie gyűjt össze a világon minden részéről. Legutóbb több német és cseh tudós 25 éves kísérletezésének és megfigyelésének eredményét publikálhatta és ezen közlésekből a „Rádiumchema“ óriási alkalmazási keretére vonatkozólag igen értékes adatokat nyerünk.

Prof. Dr. Cudzent rövid összefoglalásában a következő betegségeket jelöli meg:

1. Subaku és krónikus izületcsúz,
2. köszvény és köszvény szerű megbetegedések,
3. izom rheuma,
4. neuralgia és neuritikák (ischias, neuritis) és tabesnél fellépő fájdalmak,
5. krónikus gennyedések és gyulladáások,
6. női bajok,
7. bizonyos bőrbetegségek (psoriasis, eksema scleroderma, etc., etc.),
8. röntgenkezelésből származó égési sebek,
9. koragyöregedés (megifjítás),
10. ideges szívhaj, (szívizombántalmak)
11. véredényelmeszesedés (arteriosclerose),
12. pajzsmirigybántalmak (basedov, struma, golyvák stb.) ellen.

Ezen felsorolás természetesen nem teljes és egyéb neves tanárok még más jelentős terepre való alkalmazását is helyénvalónak és eredményesnek tartják.

A Rádiumchemának rövid romániai bevezetése bőségesen igazolta ezen alkalmazási lehetőségeket.

MÉZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

A legelők tudománya.

A közelmúltban egy nagyon szép kiállítású, terjedelmes művet adott ki a magyar földművelésügyi miniszter. A könyv, melynek írója Bíró János nyugalmazott miniszteri tanácsos, a közlegelők kérdésével, azok rendezésével, javításával, kezelésével s az ezzel kapcsolatos általános legeltetési és gyepesítési kérdésekkel foglalkozik. Bíró János 18 évig élt Marosvásárhelyen, ahol a székelyföldi kirendeltségnél, még 1903. évben, megindította s attól kezdve vezette a közlegelők megjavítására s rendezésére irányult állami tevékenységet. Az impériumváltozás után a magyar kormány megbízásából a mai Magyarország közlegelőinek tanulmányozásával és javításával foglalkozott s most, 40 éves munkásságának tapasztalatait, — kiegészítve a tudományos kutatások, különösen az új német „Zöldmező-, vagy magyarosabban: gyepgazdálkodási“ mozgalom legújabb eredményeivel, — összefoglalta s leírta részletesen, szakszerűen és nagy alaposággal ebben a könyvében.

A könyvnek célja, amint ezt a szerző maga írja, az, „*hogy elősegítse a közlegelők karbantartását, berendezését és felújítását, fokozza gondozásukat és előmozdítsa rendszeres használatukat, illetve az ekörül köteleességszerűen fáradozó legelőtulajdonosokat, nehéz és felelősségteljes munkájukban hathatósan támogassa és a közlegelők körül foglalatosható hatóságoknak hasznos segítőeszközzel szolgáljon.*“

A könyv könnyen érthető, szép magyaros nyelvvezetellel, részletesen tárgyalja a legelők takarítását, rendezését, talajvédelmét, fásítását, trágyázását, a vizmosások megkötését, a csordaitatások dolgát, a helyes legeltetés módját, szakaszos legeltetését, ismertetve a Székelyföldön szerzett tapasztalatait is, a fűmagvetést, a fűveskertek létesítését, a fűmagkeverékek kiszámítását stb. és 24 nagyon szép színes képet közöl az egyes herefélékről s nemes fűfélékről, úgy, hogy nem csak a közös legelők vezetőinek és tulajdonosainak, de minden hivatását szerető s tanulni akaró gazdának hasznos és élvezetes olvasmányt nyújt.

A mai sulyos időkben, amikor a gazda nehéz munkával és nagy költséggel előállított terményeit még potom pénzért is alig tudja értékesíteni, s immár azt sem tudja, hogy mit is termeljen, — a gazdaságban egyedül az állatok s az állati termékek árai nem estek olyan mértékben, mint a gabonaárak s ezek mégis csak jobban értékesíthetők. Ezért a gazdának figyelmét ma fokozottabb mértékben kell az állattenyésztés s különösen a legeltetés kérdé- sére fordítani. Különösen áll ez a kiscgazdákra, akik a birtokossági, urbéres és községi közös legelőkben igen nagy terjedelmű s értékű területek felett rendelkeznek.

Nagyon sajnálatos és nagyon káros, hogy egyáltalában s így a magyar kiscgazdák kezén levő és holdakban százezrekre menő közös legelők is nagyrészt teljesen gondozatlanok, részben lehasználva s összeviszva taposva, részben elgazosodva s elbokrosodva, el vannak hanyagolva. Pedig ezeket a legelőket, különösen mai napság nem volna szabad úgy kezelni, mint a közös lovat, amelynek tudvalevőleg „*turós a háta*“, hanem ezeknek a dolga minden tulajdonostársnak szívbéli ügye kellene, hogy legyen, mert hiszen minden egyes gazdának egyéni érdeke s megbecsülhetetlen haszna, ha jószágja rossz legelő helyett jó legelőn járhat, ahol többet javul, többet tejel, otthoni takarmány nélkül is jól megél, szebben fejlődik s minden tekintetben nagyobb hasznot hajt gazdájának.

Ezért igen fontos és szükséges volna, hogy elsősorban a közös legelők vezetői és kezelői, azután mindazok, akik a legelőkben érdekelve vannak, vagy a dolog iránt érdeklődnek, elolvassák és elolvashassák Bíró Jánosnak ezt a könyvét, miért is elsősorban minden közbirtokosságnak, községi előljáróságnak s gazdákörnek okvetlenül meg kellene azt szereznie, de nagyon ajánlom, hogy aki teheti, maga is szerezze meg, vagy serdülő gazda fia részére vegye meg a könyvet. A könyv megrendelhető lapunk kiadóhivatala útján.

Dr. Boros Béni.

Miért nem terjed a műtrágyák használata? Őszi vetéseink nagyon kedvező időt kaptak. Elég szépen gyarapodtak idáig. Egy megfigyelésből a határon és kisközségeim között, a következőket állapítottam meg: *Kitűnnek nagyon azok a vetések, ahol műtrágyát alkalmaztunk.* Levelük szélesebb és sokkal tömöttebb, mint ott, ahol csak istállótrágyát alkalmaztunk. nemcsak a műtrágyás vetések tűnnek ki, hanem az is észrevehető, ahol *Porzolla* pácoltunk. A műtrágyás és a nem műtrágyás között, a porzolos a közép-ső helyet foglalja el. E szerint tehát mind a két vegyiszer, már idáig is kitűnik. Csak később jövünk rá, hogy a mezőgazdaság terén, amiket hirdet a Magyar Nép, nagyon jók.

Különbözik így voltunk a gazdasági gépekkel is. Mint pl. a vetőgép, lókap, répaszaeska stb. Mi, akik valahogy beszerezhettük ezeket a Magyar Nép tanácsára, most semmiképpen nem mondónánk le róluk.

De a műtrágyának is, a gazdasági gépeknek is jóságuk mellett van egy nagy hibájuk, az hogy *igen drágák.* Különösen a műtrágya a mostani olcsó gabonaárak mellett.

Amikor a műtrágyát rendeljük meg, sokan mondták, én is rendelnék, de igen drága. Nincs honnan kifizetnem. Jó, hogy időhaladékot engedtek a kifizetésre, de később is csak ki kell fizetni. Semmi szavunk nem volna ellene, ha azok a gabonaárak volnának, mint ez előtt két-három évvel.

Igy azonban kérnünk kell a m. t. szerkesztőséget, és mind azokat, akik ezen ügyben tehetnek valamit, hogy a gyáraknál hassanak oda, ha lehet, állítanak be az árakat a gabonaár szerint. Mert ha olcsóbban is adnák, de a haszon megjönem más oldalon, akkor sokkal többen vennének a gazdák.

Igy akkor mi is kijöhetnénk vele, míg ezen ár mellett csak pénzt cserélünk, nem is számítva a műtrágya árának évi kamatát.

(Bencéd.) *Izsák Domokos.*

Farcádön sem vált be a szudáni fű! Kaptuk az alábbi sorokat: A „Magyar Nép” ismeretelése és kísérletezésre való felhívása alapján, kísérletet végeztem 7 községembeli gazdával a szudáni fű termesztésével. Egyenkint 4-6 kg. magot vetettünk el május első felében, ősszel megszántott frissen trágyázott jóminőségű talajba. A talaj összetétele különböző volt, de minden gazda utasításom szerint — olyan talajba vetette, ahol a kukorica más években meglehetősen szépen fejlődött. Én az istálló trágyára még műtrágyát is szórtam. A mag gyéren ugyan, de kikelt, de rejtentő lassan fejlődött. — Eleinte biztatott a remény, hogy majd egyszerre rohamosan fejlődésnek indul, azonban tévedtünk. Én látván a teljes eredménytelenséget, július végén kiszántottam és bevetettem csalamádéval. Az összes kísérletezők közül talán még legjobban jártam. Akik egész őszig várták a fű fejlődését, azok semmit sem kaptak. 30-40 cm magasra nőtt. Kivirágzott, alig lehetett vala-

mit kaszálni róla. Második kaszálásról beszélni sem lehetett. A kárunk elég tekintélyes, de még több veszteségnek tartom azt, hogy a gazdák ezután sokkal óvatosabbak, bizalmatlanabbak lesznek az újítások iránt. Én szomorubb tapasztalattal mondhatom, mint Gáspár István műkertész ur: „A szudáni fű” maradjon csak Szudánban, vagy a nyugati államokban, nem való az Erdélybe!” Farcád. (Udvarhelymegye.) Kiváló tisztelettel: Csomor Dénes ref. tanító.

Allattenyésztlök Naptára 1931-re most jelent meg és bizonyára kellemes meglepetés lesz a gazdák közönségre nézve. A naptár tartalma olyan, hogy egész éven át sokszor használhatják olvasói. A szakközlemények *Bartos Imre, Detre László dr., Kereszturi Pál dr., Rácz Mihály dr., Schandl József dr., Wellmann Oszkár dr., Zeitschek Artur dr.* tollából rendkívül értékes és tanulságos tudnivalókat tartalmaz. Külön értékes az *Allattenyésztlök Naptárának*, hogy a *tenyészállatok legjobb beszerzési forrásait* a legújabb összeállításban közli. — A naptár rendkívül tetszetős formában, számos igen szép képpel került ki a sajtóból. Megszerzése minden gazdának melegen ajánlható. Ára postadíjmentesen 2.— pengő, megrendelhető az *„Allattenyésztlök Lapja”* kiadóhivatalánál, Budapest, V. Nádor-utca 16.

HARMONIUMOK

nagy választékban, műveszi kivételben már 10.000 lejtől kaphatók. — Nemország legnagyobb és legjobb harmóniumgyárának képviselője

SIMON LÁSZLÓ

orgonakészítőnél

aki orgonakészítését javítását és homlokzat sípok készítését utánnyos áron vállalja.

Cím. Simon László Cluj-Kolozsvár. Str. Brătianu (volt Kiály-utca) 24.

MULATTATÓ

SZERETET! DALOLJ, DALOLJ ...

*Békesség! szívet-ringató álom
terítsd szét szárnyad e világon!
— Krisztusi szózat ime, int:
letörli ő hulló könnyeink'
s feloldja szívünk a bűn láncá alól ...
— Szebb-jövő álma dalolj, dalolj!*

*Szeretet! szelid-sugáru szöke fény
taníts, taníts égi érzemény!
Létünk egén — tűzed egyre hül —
ezer gond-felleg árnyéba fészül ...
Eltévedtünk tán ... hol az Ut, ó, hol?
— Szebb-jövő álma dalolj, dalolj!*

*... Én-népem féltett, árva nemzetem
életem, álmom, végzetem!
Krisztus karjába békén hajolj!
S az ő hitével, égi erők alatt
neveld erőssé fiaidat! ...
— Szebb-jövő álma dalolj, dalolj ...*

Máthé András.

A didergő király

Nekeresd országban Nevenines királynak nagy volt a bánata, csupa siralom volt éjjel-nappala. Hideg lelte, rázta, fázott keze-lába, sűrű könnye görgött fehér szakállára.

— Akármit csinálók, reszketek és fázom! A fele országom, aki segít rajtam, attól nem sajnálom!

Száz kengyelfutó százegy felé szalad a hirrel Nekeresd országban.

— Ki tud orvosságot a király bajáról, hol az a böles ember, aki jót tanácsol!

Ezer ember czeregy tanáccsal szolgált, de bizony egytől se melegedett föl a didergő király. Majd megvette szegényt az Isten hidege, összegémberegett keze-lába bele.

— Bölesekkel az időt ne lopjuk, azt mondom; kérdezzétek meg az udvari bolondom!

De hiszen bölesebb is volt az udvari bolond száz bölesnél, nem hiába végig ésszel volt tele a esőrgő sapkája.

— Halled-e, te bolond, — kérdezte tőle az udvari orvos, — mit csinálsz te, ha fázol?

— Én bizony reszketek, komám, — vont vállat a bolond.

— Hát akkor mit kell csinálni, mikor a király fázik?

— Addig kell rá fűteni, míg melege nem lesz!

Az udvari orvos rögtön kiadta a parancsot az udvari fűtőnek:

— Cédrustával hamar a kandallót tele, urunk-királyunknak attól lesz melege!

Ettől se lett melege a didergő királynak.

— Fűtsenek, mert megvesz az Isten hidege, már a szakállam is csak úgy reszket bele.

— Fölséges királyom, életem-halálom, kezembe ajánlom, — jelentette az udvari fűtő, elfogyott a cédrusfa-tüzelőnk az utolsó forgácsig.

Vágjátok ki kertem minden ékességét, a szőlő szőlőnek arany venyigőjét, a mosolygó almát, a csengő barackot, hányjátok a tűzre minden kis harasztot!

Kipp-kopp, csattogott a fejsze, ripp-ropp, recsegték a tündérkert bokrai, fűi, pitt-patt, pattogtak, durrogtak a gallyak a kandallóban, esitt-esatt: jajveszékelve csapkodta össze tenyerét a didergő király.

— Fűtsetek, mert megvesz az Isten hidege, jaj, már a fogam is csak úgy vacog bele!

— Én szegény fejemnek irgalom, kegyelem: pusztá lett a kertünk, akár a tenyerem, — törülgette verejtékes homlokát a fűtő.

— Most állunk már ebül, nincs fűteni miből.

— Minden háznak vagy nád, vagy fa a teteje, akár nád, akár fa, azt mondom: le vele!

Egy szempillantás mulva ezer kéz esett neki a király városában a háztetőknek. Tépte horoggal, vágta baltával, bontotta csákánnyal, nyiszálta fűrészszel. Akkora a jajgatás, hogy a didergő király meg se hallotta, mikor kieső lábak végigeszozgáltak palotája márványpadlóján. Csak arra ütötte föl a fejét, mikor a fülébe esilíngelt valami muzsikáló hangocska:

— Ejnye, de rossz bácsi vagy te, király bácsi!

Pöttönke kis lány volt, lenvirágszemű, rizkásafogu. Szeme sirásra állt, nevetésre szája, kíváncsian fordult a király hozzája:

— Ácsi, kis lány, ácsi! Mért vagyok rossz bácsi?

— Azért, mert leszédetted a házunk tetejét, — pityeredett el a csöppség, de abban a nyomban el is mosolyodott. — ejnye, de jó meleg van tenálatok!

Hát uramfia, ahogy a kis lány odakuporodik a kandalló mellé, lekivánczik ám a királyról a farkasbunda.

A kis leány meg összeütötte a két kis tenyerét, ahogy a hermelin-palástot meglátta a király vállán:

— Ejnye, király bácsi, de szép kis subád van, ugyan melyik szüectől vetted a vásárban?

De már erre a hermelin-palástot is letette a didergő király. De nem is volt már az didergő király, hanem mosolygó király, mikor kinyitotta a palotája ablakát s lekiáltott:

— Olyan meleg van itt, hogy sok egy magannak, juttatok belőle, aki fázik, annak!

Hát egy szempillantás alatt úgy tele lett a király palotája szegény emberrel, hogy a föld is hajlott alattuk. Ki is szorult tőlük a király konyhára, rájuk is parancsolt mindjárt a kukákra:

— Asztalt terítetek, ökröt süssetek, hordó szaporán csapra üssetek. Ily kedves vendég még sohase járt nálam, mint amikor népen tölti meg a házam.

Apróságok * Adomák

Két csirke kelt ki egy tojásból. Németország Baumgarten nevű városában egy két sárgaju tojásból két csirke kelt ki. A csirkék fele akkorák voltak, mint egy rendes csirke szokott lenni. Egészségi állapotuk azonban kifogástalan volt. A csirkéket nem nevelték fel, hanem szeszbe tették és muzumba helyezték.

Finom vendéglő.

— Mondja pincér, mennyi idő ez a hus? Egészen bűdös!

— Nem tudom uram, mert csak két hete szolgálok itt.

Tanácsadó

Minden tanácskerő-levélhez mellékelendő 20 lei.

Lesoványodott, erőtlen, vérszegény tüdőbajos betegek részére áldás a *Grasin erőtápszer*. Lapunk hátlapján levő hirdetésükre felhívjuk figyelmét.

S. I. Gyergyócsomafalva. Tehene bajára vonatkozólag látatlanban nagyon nehéz tanácsot adni. Nem valószínű, hogy a tehénnek azért volna hasmenése, mert sok vizet iszik. Lehet a tehénnek lázas betegsége, aminek következtében az állat sok vizet kíván. Ez esetben az emésztő szervvelben is lehetnek olyan elváltozások, hogy hasmenés áll be. Hasmenés ellen jól bevált a cserkőreg-főzet. Próbálja meg tehénének ezt adni. Ha nincs komo-

lyabb szervi baja az állatnak, használni fog a gyógyszer.

P. S. A kisiparosnak akkor nem kell forgalmi adót fizetni, ha csak javítással foglalkozik, de új dolgokat nem készít.

Doktor. Ha Ön vette a kocsit, a tulajdonjog az Öné. A kocsit tulajdonjogát fenn kellett volna tartania és csak a hajtási engedélyt a fiára iratnia. Polgári per útján veheti vissza a kocsit, ha a fia nem adja át önként. — Igaz, hogy sokáig eltarthat a per és addig a kocsi tönkre megy. Tehát esetleg bűnügyi út maradna. Különböző jogtanácsosunk szóban is szívesen felvilágosítja az ügy tekintetében.

A. D. Nem tudjuk, hogy milyen „katona” adót kérdez? Talán hadmentességit gondolja, ezt a katonaköteles egyén kell, hogy fizesse. Az állami adóért mindent le lehet foglalni.

D. E. Gyermeké ügyében leghelyesebb lesz a jegyző úr segítségével kérdést intézni a szemklinikára igazgatóságához, megemlítve benne, hogy mikor voltak a klinikán és hivatkozni arra, hogy akkor mit mondtak. Ekkor t. i. utána néznek a betegekéről vezetett naplóban és megírják, hogy minő feltételek mellett végzik el a műtétet. — A műtét (operáció) lehet teljesen díjtalan, mivel szegény ember gyermekéről van szó, de kórházi ápolás minden mindenkinek kell fizetni bizonyos összeget, amit teljes vagyontalanság esetén a községen szoktak behajtani. De látom leveléből, hogy apai szerető gondoskodása le fogja győzni a nehézségeket és ezt meg is kell cselekednie gyermeke jövőjének érdekében.

Dr. G. E.

B. M. 1. Betegségét a levele után nem tudom megállapítani, mert nem írja, hogy azok a gömbök (nem pedig gümők) nem-e pirosak? Ha igen, akkor megábrándítom, hogy betegségének mi a neve. Semmiesetre sem vérszegénység az oka. De az a betegség, amire gondolni lehet, fájdalommal is szokott lenni. Irjon esetleg pótlólag. — 2. Egyébként egészséges (már testileg véve) a feleska testvére szellemileg telmemesen fejletlen, nem süketnéma, hanem hülye. Végtelen szomorú csapás ez. Valószínűleg vízfajulás az oka, de lehet más is. A nagyváradi orvos urnak van igazsága, mert ő felismerte helyesen a szomorú betegséget. — Gazdag egyének külföldön megfelelő intézkedésekben némi eredményt elérhetnek egy évi gyógykezelés alatt, kb. 120.000 lejbe kerül a gyógykezelés.

Dr. G. E.

B. I. A használatban levő kenőcs több, mint bizonyos, egy idő után meggyógyítja a még beteg bőr-részleteket s így egyelőre a kezelésen nincs mit változtatnia. A levelemben említett fürdőhelyek felkeresése felesleges. A „radium ohema” ára közel 4000 lej, betegségre felesleges. Próbálja meg a beteg bőr-részleteket tejszinnel is néha-néha bekenni, előfordult már, hogy csak az segített, tudományos könyvben van leírva hasonló eset. A tejet próbálja meg kakaóval inni s ha úgy sem izlene, egyelőre nélkülözheti. — A gyomorfekély kiújulása, a műtét helyi szomszédságában rendszeres életmód mellett is előfordulhat, de nagyon ritkán s ez már a vérórlimeszesedéssel függene össze. Ne aggódjék!

Dr. G. E.

Erdeklődő. A Székelyszentkilyről beküldött tetves szilvagon tenyésztő paizstetű neve: *Leucantum variegatum Göthe*. Köeli rokona az akácpaizstetűnek, mely sokszor az akácfaokról átérjed a szilvafákra, néha az perfákra is. Ezen paizstetvek fontos elnevezése még zavaros, mert ezen tetvek fejlődése még fontos megfigyelést kíván. Egyelőre a fent említett nevet fogadjuk el.

Ezen paizstetvek ellen közvetlenül és közvetve is lehet védekezni. A közvetlen védekezés általában áll, hogy most, télen a tetves ákat erős drótkéfével lesuroljuk és a tetveket agyonnyomkodjuk, utána pedig a beteg fát 5% dendrinnel jól bepermetezzük. A dendrin nem más, mint gyümölcsfakarbolineum, amelynek minden élő lényre nézve erős elölő hatása van, de télen alkalmazva a gyümölcsfának nem árt. A közvetett védekezés alatt értjük a gyümölcsfák jobb táplálását, mert az a tapasztalat, hogy első sorban a sovány helyen álló gyümölcsfák tetvesednek meg. Onnan van az, hogy a német kertészek ezeket a tetveket „Hungerlaus“-nak, vagyis „ínségtetvek“-nek, „éhségtetvek“-nek nevezték el. Ezért nem fog ártani a tetves szilvafákat a tél folyamán megtrágyázni. A jó táplálkozási viszonyok között élő gyümölcsfa jobban áll ellen a tetvek megtámadtatásának, mint az éhséggel küzdő fa.

Dr. Páter Béla.

Szerkesztői üzenetek

Az első könyvnaptár expedíciót befejeztük s a napokban kezdjük meg a másodikát. Miképen előző számunkban jeleztük a második expedícióval azok részére küldjük szét a könyvnaptárt, akik későbbben fizettek, vagyis akkor, amikor a községükben rendben levő előfizetőknek már elküldtük a naptárt, továbbá azoknak, akik 1930. dec. 31-ig szóló hátralékukat legkésőbb jan. 5-ig beküldik. Ezeknek az új év első napjaiban elküldjük a naptárt. Iggykezzenek tehát minden hátralékos a pénz beküldésével, mert naptárkészletünk fogytán van s aki legkésőbb

jan. 10-ig beküldi a hátralékot, azoknak minden körülmények között elküldjük a naptárt, míg a későbbben fizetőknek csak az esetben, ha még marad naptárunk.

A 45 és 65 lejes füzetekből már eddig nagyon sok megrendelés érkezett s úgy látjuk, hogy előfizetőink a téli olvasmányok iránt igen nagy érdeklődést tanúsítanak. Miután még tart a készletünk s így a további rendeléseknek is eleget tehetünk, felhívjuk ismételten olvasóink figyelmét: ezen olcsó 15. illetve 10 drb. füzetre s a beküldött postautalvány felhasználásával várjuk a további rendeléseket.

M. A. Csekelaka, V. I. Csanálos, P. E. Zs. Várfalva, F. Gy. Szamosardó, Sz. I. Albis, G. M. Kilyénfalva, H. P. Krasznabélték, K. J. Kissolyos, V. J. Csomortán, F. P. Makfalva, Sz. S. Ploesti, G. M. Bereck, F. Gy. Brassó, A. K. Havad, Sz. S. Tanes, Sz. J. Petrozsény, J. J. Szapárfalva, F. F. Hegyközszentmiklós.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tisztelünket, hálánkat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

Sz. J. Marosludas, Versei nem ütik meg a közölhetőség mértékét.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: G. A. Pipe 345, B. K. és D. A. Bita 170—170, O. F. Nagyborosnyó 175, D. J. M. Körtvélyfája 175, P. A. Felvinc 160, ifj. G. S. Csokaly 175, B. M. Vámosgálfalva 100, M. J. Lemhény 160, B. A. Olasztelek 170, S. A. Mikóújfalva 170, Siménfalváról Gy. Gy. 170 és L. D. 170, Várasfenestről: F. E. P. 160, S. M. P. 170, és N. V. M. 170, V. M. M. Felenyed 100 (r. 1931 III. 1-ig), Sz. F. Kisnégerfalva 170, B. Gy. P. Kisnégerfalva 170, R. J. Bihar 175, T. S. Szalárd 175, Gy. K. Bihardiószeg 1240, F. F. Hegyközszentmiklós 170, L. J. Krizba 170, G. P. Keresztvár 170, G. Gy. Hosszufalu 170, J. Gy. alsó Bodola 340, V. D. Csikesatószeg 175, Ny. Z. Csikszentgyörgy 170, B. K. Gyergyószentmiklós 170, B. I. Gyimesbükk 175, T. A. Zsögöd 163, N. K. Azuga 160, Ref. Egyház Andrásfalva 170 (r. 1930. dec. 31-ig), L. Gy. Nagyajta 175, M. I.

Felsőcsernátou 170, Ifj. K. M. Sepsimagyarós 315, M. F. Kézdi-oroszfalu 170, I. A. B. Vámosgálfalva 170, N. I. Küllődombó 175, J. F. Adámos 170, K. Gy. Haró 175, D. J. Jerszeg 170, L. M. Magyarzsombor 170, D. A. Bonchida 95, P. Zs. Székelykál 175, F. G. Ikland 175, K. T. A. Székes 175, F. L. Deményháza 175, V. Gy. Nagyölyves 175, I. S. Olthéviz 170, M. J. Keresd 170, M. A. Szamoskrassó 170, M. M. Szamoskrassó 175, T. I. Batiz 175, M. J. Zilah 175, G. I. Kárásztelek 95, D. F. F. Varsola 170, T. L. Éradony 345, B. J. Tasnádj 175, T. D. Kisdoba 175, J. S. Ermihályfalva 175, K. I. Mezőterem 175, K. M. Sarmaság 175 Lei.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS

Baróbihirdetések

Szőlő vagy gyümölcstelepitők figyelmébe! Ha éghajlatunknak megfelelő, kipróbált és egészséges szőlő- vagy gyümölcsfa oltványt akarnak ültetni, kérjenek árjegyzéket és tájékoztatást **Tóthfalusi és Társa oltványtelepéről Targu-Mureş-Marosvásárhely, Str. Sft. Gheorghe (Szentgyörgy-u.) 9. sz.**

Egyedülálló, egészséges, jómódu idősebb ur házasság céljából keresi 40—45 év körüli egészséges jó természetű gyermektelen házias urinő barátságát, vagyontalanság nem akadály. Ajánlatokat a kiadóhivatal „Anyagi gond nélkül könnyű élet” jeligére továbbít. Csak teljes című komoly levelel válaszolok.

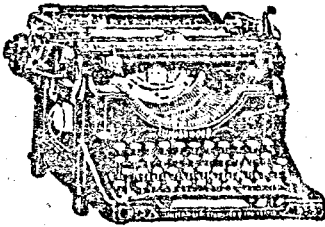
Lelkiismeretes, szakmájában is teljesen jártas 38—50 év körüli vincellért keres báró Jósika Gábor gazdasága Cara-Kolozskara.

Gyermektelen hivatalnok házaspár 12—13 éves leánygyermeket venne magához, kedvező feltételek mellett. Megtudható címmel együtt a kiadóhivatalban.

Kulcsárt fogadok! Csak megbízható, józan életű, szorgalmas egyének pályázzanak. Cs. László László, Hia-Marosilye, Hunyad megye.

Írógépek

Smith Premier Nr. 60. Remington, Underwood és Corona írógépek gyári árban kaphatók.

Gyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító kellékekből. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépekből nagy raktár.

KÖRMENDY MIHÁLY

Cluj-Kolozsvár,

Str. Reg. Maria (v. Deák F.-u.) 25.
Telefon 9-51. — Telefon 9-51

Havi 25,000 lej kereset.

Magas jutalék, fix, esetleg vasuti bérlet. Maganvevőknel jól bevezetett komoly képviselőket keresünk. —

Ajánlatokat

Rudolf Mosse Cluj-Kolozsvár továbbít
„Állandó” jellege alatt

„Transsylvania” Bank Rt

Cluj-Kolozsvár.

Fiókintézkedései:

Torda,
Gyulafehérvár,
Marosujvár,
Maroshévíz,
Ditró,
Mócs
Gyergyószentmiklós,
Csíkszereda,
Csíkszentmárton,
Kézdivásárhely.

Kirendeltségei:

Aranyosgyéres,

Elfogad betéteket, leszámítól váltókat és bárhova teljesít átutalásokat, meghitelezéseket.

Szőlőoltvány, gyümölcsfa

valamint gyökeres rippáriaportális és berlandéri szőlővesszőket megbízható helyről telepítünk.

Ajánljuk 20 év óta fennálló

telepünkről garantált fajtiszta minden betegségétől mentes duggyökeres szőlőoltvány és gyümölcsfáinkat. — Tekintettel az évi nagy keresletre, igyekezzék rendeléseit mielőbb hozzáunk juttatni, mint hogy a múlt évben nagyon sok vevőnket nem tudtuk kielégíteni. — Árjegyzékét kívánatra díjmentesen küldünk, mely a szőlőültetésről, valamint a káros növények irtásáról sok hasznos tudnivalókat tartalmaz.

Székely Gábor és Tsa

szőlőoltvány és gyümölcsfatelep
Diosig-Bihardiószeg. (Jud. Bihar.)

AMBROSI, FISCHER & CO.

AIUD — NAGYENYED

Az őszi szállítás megkezdődött. Aki biztos eredményt akar elérni, ültessen fákat, bokrokat stb. az őszi folyamán. *korokor*
Árjegyzék kívánatra díjtalanul

Akar ön bő termést és nagy jövedelmet?

Akkor ne hagyja gyümölcsfáit az idén is tönkremenni és permelezzzen lombhullás után, vagy a tél folyamán, rügyfakadás előtt, levél-, paizs-, vértelű, valamint mindennemű kártévő ellen „DENDRIN”-nel vagy a kétszeres erősségű „NEO-DENDRIN”-nel. Pár héttel rügyfakadás előtt pedig permelezzzen lisztharmat, monília, gombák ellen bordólével kevert „AMONIL”-al. — Ingyenes részletes utmutatást nyújt a gyártó.
Moskoviis Iparteleppek Részvénytársaság Oradea—Magyarvárad.

Lerakatok:

Biasini S. utóda Cluj-Kolozsvár. — Segesváry & Co Cluj-Kolozsvár. — Szelmármegyei Mezőgazdák Rt. Satu-Mare-Szalmar. — Harecsék Vilmos utóda Baia-Mare-Nagybánya — Neumann és Markovics Baia-Mare-Nagybánya. — Weisz Lajos Carei-Nagykaroly. — Frankovits Ignáz Rt. Simleul-Silvaniei-Szilágysomlyó. — Zold Janos Odorheiu-Szekelyudvarhely. — Dr. Barabás és Sipos. Slt. Cheorghie Sepsiszentgyörgy. — Mezőgazdák Rt. Ared. — Szűts Pál Timisoara-Temesvár — Hangya Aiud-Nagyenyed. — Winkler Janos. Aiud-Nagyenyed

Gyümölcsfaoltványok

diszfák, díszcserjék, rózsák, szőlőoltványok, amerikai alanyvesszők legjutányosabb beszerzési forrása gróf Bethlen László faiskolája és szőlőoltványtelepénél Reteag-Regteq. jud. Someş.

Ingyen küldöm szőlőoltvány és gyümölcsfa

árjegyzékemet mely az egész országban a legolcsóbb árakat és minden szőlőbirtokosra nézve megfizethetetlen tanácsokat tartalmaz. — A sajtó érdekében ne vegyen addig oltványt vagy bármilyen fajta vesszőt, míg el nem olvassa szőlészeti útmutatómat

Cím:

SZÜCS J. szőlőtelepe

Diosig-Bihardiószeg
Jud. Bihar.

Ha sikert akar elérni, úgy hirdessen a „MAGYAR NÉP”-ben!

Egyetlen darab

DISTOL
EXPRES

biztosan meggyógyítja
a mételyes juhok
Darabja 14 Lei.

ÓVAKODJUNK UTÁNZATOKTÓL
KÉRJÜK MINDENÜT A VALÓDI FEKETE
TÖKÖKAT EZÜSTÖS DISTOL FELIRÁSSAL

KAPHATÓ GYÓGYSZERTÁRÁKBAN ÉS DROGÉRIÁKBAN

FŐLERAKAT: **FREDERIC SPODHEIM & Co.**

BUCUREȘTI - BD. ELISABETA 51

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt

Cluj-Kolozsvár, Cal. R. Ferdinand
(v. Wesselényi Miklós-utca) 7. sz.

Fióktintézetek:

Dej-Dés, Beclean, Bethlen,
Cehul-Silvaniei-Szilágycseh
Jibou-Zsibó, Zălau-Zilah.

Affiliált intézetek:

A Nagyenyedi Kisegítő Tak.-pénztár
R.-T. Aiud-Nagyenyed és ennek
Uioara-Marosujvári fióktintézete. —

Saját tőkék:

60.000.000 Lei.

Foglalkozik a banküzlet minden
ágaival. Átutalásokat bel- és
külföldre legelőnyösebben
és legpontosabban eszközöl. —

Engedélyezett devizahely.

Keleti Ujság

Erdély
legolvasottabb magyar lapja

Tartalmas. Megbízható.
Szórakoztató

Az Orsz. Magyar Párt
hivatalos lapja

Köhögés, Hurut, Tüdőbetegség

ellen minden esetben bevált a

SIROMALT

gyógyszer, mert az összes gyógyanyagokat tartalmazza, amelyeket
a leghíresebb orvosok ezen betegségek ellen ajánlanak —
A Siromalt állandó és rendszeres használata által meggyógyul
a hurut, elmúlik a köhögés és enyhül a tüdőbaj. — Az étvágy
megjavul, az életkedv fokozódik, a jó arcszín és a testi erő
teljes egészében visszatér. — A Siromalt olcsó, jóízű, tápláló,
malátás készítmény, amely minden patikában kapható. —

Ha köhög, gyakran hurutos, azaz gyenge tüdejű, írjon a

Gea-Krayer R.-T. Laboratorium, Timișoara-Temesvár 35.

címre ingyen fűzetért, hogy meg tudja, mit kell tennie ezen bajok ellen?

Lesoványodott, erőllén.
vérszegény, időbajos
betegek részére áldás a

„GRASIN“

erőtápszer. — Étvágy ja-
vító, erősítő, vérképző
hatása szembe tünő.

Kapható: gyógyszerárakban és Dr. Nagy Árpád gyógyszerészházban
Cluj-Kolozsvár, Calea Moşilor — Egy doboz 120 lei, Postán külfö-
re 135 lei. Egy teljes kurshoz 5 doboz 600 lei bementve, utánvételel.
Használati utasítás minden dobozhoz mellékelve.

RADIUMCHEMA

RADIUMCHEMA

LEGZÉST ELÉNKITI	RHEUMA ISCHIASZ
VERELLATÁST FOKOZZA	IZULETI GYULLADÁSOK
ANYAGCSERÉT SZABÁLYOZZA	IDEGBAJOK ESABA DENULÁS
IDEGEKET KI- EGYENSÜLYOZZA	ÉRELMESZESÉDÉS NŐI BAJOK
MÉRGEZŐ ANYAGO- KAT ELTÁVOLITJA	GOLYVA, CIKORBAJ MIGREN, BŐRBAJOK
GYULLADÁST GÁTLÓ ÉS FELSZÍVÓ HATÁSA VAN	SZIV-GYOMOR, LÉP-MÁJ- VESE-NASBANTALMAK
NIRIGYEK MŰKÖDÉSÉT SZABÁLYOZZA	TÜDŐ-TUBERKULOTI- KUS MEGBETEGEDE- SEK, ASTHMA, STB.
FAJDAJÁRT - CSILLAPÍT	

Beszeresheti és ingyenes felvilágosítást nyerhet:
St. Joachimszthali „Radiumchemia“ romániai igazgatóságánál
ARAD, Str. Consistorului (v. Batlhányi-utca) 31.

**Kolozsvári
Takarékpénztár és
Hitelbank Részv.-Társ.**
Cluj-Kolozsvár, P. Unirii (Főtér) 7.

Betéteket előnyös kamat mellett
fogad el és rendszerint fel-
mondás nélkül fizet vissza. —
Olcsó kölcsönöket nyújt.

Fiókjai: Dej-Dés, Diciosánmartin-
Dicsőszentmárton, Alba-Julia-
Gyula fehérvár, Targu-Murás-
Marosvásárhely, Oradea-Nagy-
várad és Timişoara-Temesvár.

Saját tőkéi 143 millió lei.

Affiliált intézelei:
Torda-aranyos várm. Tak.-pénztár
Rt. Turda-Torda, Alsófehérvárm.
Gazdasági Bank és Tak.-pénztár
Rt. Aiud-Nagyenyed, Udvarhely-
megyei Tak.-pénztár Odorheiu
Székelyudvarhely és Cristur-
Székelykeresztúr, Szászrégen-
vidéki Tak.-pénztár Rt. Reghin-
Szászrégen, Népbank Rt. Huedin-
Bánffyhungad és Szamosújvári
Hitelbank Rt. Gherla-Sz.-ujvár.

Minden bankügyletet
a legelőnyösebben végez.
Áruraktárai a vasut mellett.

Legközelebbi húzás 1931. évi január hó 1. és 18-án.

Boldog újévet

szerez magának és családjának, ha sietve megvásárolja a
kolozsvári Mentő-Egyesület sorsjegyét és megnyeri az

1 millió Lei

készpénz főnyereményt

vagy a 2182 kizárólag készpénz nyeremény valamelyikét.

A nyereményt az »Albina Bank« azonnal fizeti.

Sorsjegy bármely városban és a Hangya szövetkezetekben
vásárolható, de 117— lei előzetes beküldése ellenében a
Sorsjegyiroda Cluj-Kolozsvár, Strada Memorandului
(Unió-utca) 16. szám elküldi postán vidékre is.

**Dohányzók
figyelmébe!**

Érelmeszesedést, gégehurutot nem
kap, dohányozhat bátran anélkül,
hogy egészségének ártana, ha

„Nikostopot“

használ. A nikotin 86 százalékát
felfogja. Cigaretta készlet: 65 lei,
szivar készlet: 100 lei Kapható
mindenütt. — Főlerakat Gyafut
gyógyszerház Targu-Murás-
Marosvásárhely.